

Vanemate saatus

Taatsi õks tuud esse ne imme,
9820 kattõ kaiho-vanõbat!
Näide käve^q õks jo kodo kõik kubijä^q,
käve^q tarrõ kõik taaraste^q,
näile õks jo mõõka tirgutõdi,
kaalarauda raputõdi:
9825 kopse^q lasta-s õks imp umma koto piti,
marsse^q umma maija piti -
kodo oll' õks jo müüd kogonest,
ese maja igäväst.
Tuulalõ õks kui viidi tuu sõna,
9830 kulla koolu-jutukõnõ:
”Tütär om õks sul ojja uppunu,
silla päält sisse lannõ,
timmä om õks et veenü suur vesi,
lainõ lakk' a laotanu;
9835 Taatsi karas' õks suurõ vuu sisse,
karas' valgõ vatu sisse,
vuukõnõ õks vei ne vuhahti,
vatt timmä vandsutõlli,
õga tiiä-i õks imp kotust, kohe otse,
9840 tiiä-i asõnd mano asto^q!”
imekene õks sis haigõst haarõte,
ese tõppõ tõmmate.
Haigõst jäivä^q õks nää^q süämehaigusõl,
koti pääle õks jäi^q süäme kurbusõl.
9845 Ime kuule õks ar kolmõ päävä peräst,
ese viidi õks jal viie päävä peräst -
suurõl kuuli^q õks nää^q süämekurbusõl,
hauda lätsi^q õks nää^q meelegaigusõl.
Kaatsi õks jal esse helläkeist,
9850 vanna Tuumõ tugõvat -
tuud aete ka õks vällä umast tarõst,
käste marss' ma umast majast!
Tuum pand' õks vil ette kats hobõst,
veerät' kats verevät,
9855 miä jäivä^q õks vil Kaadstil müümäldä,
joodikõl juumalda.
Esi õks tä ikk' minneneni,
kahitsõlli kaldunna:
”Minnä^q tihka-i õks no tütärde mano,
9860 tõistõ poigõ poolõ.”
Koh oll' õks tä päävä, oll' tõõsõ,
esi õks tä lausi meelestäni,
meelest, meele poolõstani:
”Sedä ka õks ütél' sada suud,
9865 kümme kiilt keerätelli,
halva ellä^q õks kui puja jalotseh,
hüä väü pähütseh.
Innep veerä õks ma uma vere mano,
oiu liina ugla mano!”
9870 Sis läts õks Tuum puja poolõ,
kaldõ uma kana mano.
Ese jovva-s õks imp ohto üldä^q,

umma kaiho kaibada.
Poig õks sis esele ütél',
9875 papalõ pajatõlli:
”Sullõ õks no paras, papakõnõ,
taad vaja, vana miiss!
Tuud peide õks sa Kaadsit kallepast,
poiga kõkõ puhtapast,
9880 et olli õks tä tark kõnõlõmma,
virk sõnno viskamma.
Tälle naksi^q õks kui kirjo kirotamma,
maja kaartõ kallutamma,
meele võinu^q ka õks sa kirjä kirotõlla,
9885 tiidä^q anda^q armillõ!
Tuu oll' õks sul hirm hiussõh,
pelg peenü palgõh,
et lääme õks mi ossa ots' mahe,
papalt jako pallõmma!
9890 Hot' om õks meil liinah leib kallis,
soolanõ suupala -
palakõist õks mi söõme, tõist saamõ,
kolmandat korjellõ -
siske laula õks mi uma lavva man,
9895 piäme illo pingi pääl!
Salvõ^q olli^q õks sul tävve^q saiaterrri,
koti^q kulatskejauhõ,
süä sattõ õks sul uma salvõ mano,
miil kuive kottõ mano.”
9900 Pujakõnõ õks vil irve esekeist,
vanna papat pahandõlli:
”Kohe jäi õks sul kuku pujakõnõ,
sino kallis Kaadsikõnõ?
Agu jäi õks tä kakko^q kaarnillõ,
9905 hiuss vasse^q varõsillõ -
kulda täl õks säääl hiussit kohendasõ^q,
vahalatva vandsutasõ^q?
Hüäst sai õks sul pujast hüä palk,
ausast latsõst hüä annõ.
9910 Ese, võinu^q õks sa kooldõh kirotada,
haigusõl karvõndõlla -
kõik võinu^q õks su hinge ülendellä,
maama nimme manitsõlla!
Vara läts õks kui tuul taiva pääle,
9915 sau mõtsa sattõ,
liinalõ õks küll sai leelotõlla,
alõvollõ as' atõlla.
Ese, olõ^q õks no iä mu man,
kaihomeelel kambrõh -
9920 pilgat hoiä õks ma poig peräkõrra,
vihä lats viimäst kõ,,rda!
Hot' mullõ õks sa anna-s umma jako,
umma varra vaotõllõ-s,
pääsõ, hoiä õks ma sinno umal pääl,
9925 kitä papat kirä-tüül.
Kirä- minno õks sa -mehest kinnütit,

kulla häste koolitit -
küll piä õks ma kõrda esest,
mammast kõrda magusat.
9930 Ese, võidõ^q õks siin ellä^q uma iä,
Tuum olla^q tooli pääl-
õga olõ-i õks siin liinah ikäv elo,
kasvatajal kammõlik!”
Ale õks tuud imme helläkeist,
9935 timä tätät tähekeist!
Sai õks sis kuulda^q üle kolga,
üle veere veid´okõsõ,
tuuhtõ viidi õks et tarrõ tark poig,
ullimajja uhkõ Ale,
9940 sis õks ka laul´ laisk ese,
videlik veerätelli:
”Kõik saiva^q õks no kätte mu sõna^q,
ese sõna^q ilmuva^q:
no läts õks mul hukka hoiet poig,
9945 üts lats üle käe!
Ime, oodit õks sa kodo umma poiga,
kait kodo kallist last,
nuur om õks et naane käeperäh,
rahakarp kangla all.”
9950 Imekene õks sis ikk´, esi ütél´,
vaot´ sõnno vana naane:
”Alelõ õks ma saadi sada sõnna,
toukse tuhat tervüt.
Tälle õks ma sandilt sõna saadi,
9955 tuulõlt saadi õks ma tuhat tervüt,
pääle saadi õks jal sault mito sõnna.”
Ese õks sis ütél´: “Muido tark,
om kavval mu Kat´o -
ma õks ka, ull´, arvo saa,
9960 turak teeda toolko võta -
sant jovva-i õks joht sõnaga saata^q,
ilma- tiia-i õks joht -koto kotikandja!
Alel oll´ õks vaest kuul mito koto,
aastakal mito asõnd?”
9965 Tuul läts õks ar ruugo robisõmma,
sau merde sattõ,
selle jäide õks sa ilma umast pujast,
armõdo umast Alest.
Innep laskno^q õks sa kel kirotõlla,
9970 anno^q tiidä^q telefonil,
kuah om õks et liinah sääne poiss,
alõvoh sääne Ale -
agu tulno õks sis kunage kodo,
ese majja madalahe?”
9975 Minno ütli^q õks sa, naane, röipõst,
vanna Virgest videlikust -
no elät õks sa iä röipõ majah,
laisa mehe lavva takah:
Alel jäi õks no maja tegemäldä,
9980 illos tarõ ehitämäldä.”
Imekene õks sis ikk´ ilma-väega,

kado-väega kahitsõlli:
”Leevä- panõ õks no -kooõ kotikohe,
leeväkandsu karmaneh.
9985 Hot´ sinnä õks ma saa santeh,
lää kulla kor´atõh -
agu otsi õks ma, ime, tuu liina,
otsi vällä ulli-tarõ,
nätä saasi^q õks vil timä näokõist,
9990 hellä Ale hiusõkõist!”
Esekene õks jal lausi meelestäni:
”Sa koolõt õks ar minneh,
kor´atõh, maama, maalõ satat.
Õga inäp õks sa ullist arvo saa-i,
9995 turakost toolko võta-i,
sinost olõ-i õks taa ulli sütütäjät,
rumala rohitsõjat -
eiske omma^q õks kõik targa^q tuuh tarõh,
ulli hoitja^q huuneh.
10000 Mi õks vil ooda mõnõ ao,
kulla mõnõ kuukõsõ,
määne meele õks küll kodo sõna tulõ,
kaihosõna kasterahe.
Kui jouda-i õks imp ulle sütütellä,
10005 tullu anda^q turakallõ,
(naa^q teivä^q õks vaest ilma tütriku^q,
mõtõldo^q mõrs´akõsõ^q),
sis kutsu õks mi kokko umadsõ^q,
aja rinda ristilatsõ^q,
10010 sis noilõ õks mi jätä uma jao,
uma osa oiutõllõ:
risti- õks mi -latsilõ kiroda,
oiutõllõ umatsillõ.”
Ese õks jal lausi meelestäni,
10015 uma meele poolõstani:
”Seeni olõ õks ma eis´ peremiis,
vaesõ vara vahtjani,
koni om õks mul õigus hindä man,
tervüs tõõsõla käelä!
10020 Miä meele õks no sai umast pujast,
sai kaiho kanasõst?
Võõrit ka õks nakat pelgämmä,
umatsit uhatamma!”
Ime õks jal ikula kõnõli,
10025 silmäviil veerätelli:
”Ma tohi-i õks imp midäge üldä^q,
kulla kuige kõnõlda -
mullõ saiva^q õks jo kätte valgõ^q vadsa^q,
kätte pehme^q piirago^q!
10030 Neil jäi õks no vadsol vaakumahe,
piirakil pidsisemmä -
illos pand´ õks meid Ale ikmahe,
kallis hiuss kahitsõmma.”
S´oo oll´ õks taa ausa Ale laul,
10035 kavala Kaadsi sõna^q.